

Az újságírók védelme az EU-ban: a Parlament véget vetne az ún. stratégiai pereknek

- Uniós szabályozás a több tagállamot is érintő ügyekben
- Kárpótlás az áldozatoknak az elszenvedett pszichés sérelmekért és jó hírnevük megsértéséért
- Ajánlások a közéleti részvételt akadályozó tagállami stratégiai perek problémájának kezeléséhez

Az EP nagyobb védelmet kér az EU-ban az újságírók és a jogvédők számára a megalapozatlan és visszaélészerű bírósági eljárásokkal szemben.

A keddi plenáris ülésnapon elfogadott jogszabálytervezet alapján az Európai Unión belül védelmet élveznek majd az újságírók, a médiaszervezetek, az emberijog-védők, az aktivisták, a kutatók és a művészek azokkal a stratégiai perekkel szemben, amelyeket egyesek megfélemlítésükre vagy megtorlásképpen indítanak, hogy közéleti részvételüket akadályozzák. A képviselők 489 szavazattal, 33 ellenszavazattal és 105 tartózkodás mellett megszavazták, hogy milyen álláspontot képviseljen a Parlament a Tanáccsal folytatandó tárgyalásokon azokkal az új szabályokkal kapcsolatban, amelyek a közérdekű ügyekkel, például az alapjogok érvényesülésével, a köztisztviselők tevékenységeivel vagy a korrupciós ügyekkel foglalkozókat védik.

Határokon átívelő alkalmazás és védelmi biztosítékok

Számos esetben a felperes, az alperes és a bíróság nem ugyanabban az országban van. Az is előfordul, hogy a kérdéses közéleti tevékenység eredménye (újságcikk, közösségimédia-poszt, videó, kutatás, műalkotás stb.) több tagországot is érint, illetve online hozzáférhető. Ezekre a helyzetekre gondolván születtek a szabályok.

A javaslat egy sor biztosítékot irányoz elő a stratégiai perekbe fogott áldozatok védelmére. Kérésükre a bíróságok például már korai szakaszban elutasíthatják a komolytalan kereseteket, a felperest kötelezve annak bizonyítására, hogy a vád nem megalapozatlan. Amennyiben megállapítást nyer a visszaélés ténye, a felperesnek kell állnia a teljes perköltséget, ezen belül az alperes jogi képviseletének költségeit. Akár bíróságot is kiszabhatnak rá. Az áldozat ellenben kártérítésre tarthat igényt többek között az őt ért lelki sérelmekért vagy jó hírneve megsértéséért. Rágalmozási perekben az alperes illetősége szerinti bíróságnak kell lebonyolítania az eljárást az esetleges részrehajlás elkerülése érdekében. Ha ugyanis a felperes választ bíróságot, azzal adott esetben befolyásolhatja az ügy kimenetelét. A tagállamoknak nem szabad elismerniük a területükön élő magánszemélyekkel és az ott működő vállalkozásokkal szemben harmadik országok bíróságai által hozott ítéleteket, ha stratégiai perekben születtek. Emellett lehetőséget kell biztosítaniuk arra, hogy az áldozatok a nemzeti bíróságokon kapjanak kártalanítást.

Tagállami támogatás és képzés

A képviselők azt kérik a tagállamoktól, hogy hozzanak létre egyablakos rendszert, ahová az áldozatok információkért és tanácsért fordulhatnak. Véleményük szerint a nemzeti hatóságok feladata, hogy anyagi, jogi és pszichológiai segítséget nyújtsanak a stratégiai perek célpontjainak. Az is elvárás a tagállamokkal szemben, hogy gondoskodjanak a jogászok ilyen tárgyú, megfelelő képzéséről, és a szakmai szövetségeken belül fogadtassanak el olyan szabályokat, amelyek a tagokat eltántorítják az ilyen visszaélészerű perekben való részvételtől. A tagállamoknak emellett adatokat is kell majd szolgáltatniuk, különösen a bírósági határozatokról. Az Európai Bizottságot pedig egy uniós jegyzék

létrehozására kérték fel a képviselőket.

A plenáris szavazást követően a jelentéstevő, [Timo Wölken \(S&D, Németország\)](#) így nyilatkozott:

„A visszaélészerű perek elriasztják a kritikus hangokat attól, hogy a közérdekű kérdéseket napvilágra hozzák. Az újságírók és aktivisták demokráciáink egyik sarokkövei, és megfélemlítés nélkül kellene dolgozniuk. Ezzel az irányelvvel azt kívánjuk biztosítani, hogy az egész EU-ban védelmet élvezzenek, hogy az áldozatok pénzügyi és pszichológiai támogatást kapjanak, és hogy a határokon átnyúló esetek fogalmát szélesebb körben határozzák meg. Bíróságaink nem lehetnek a gazdagok és a hatalmasok játszóterei.”

A következő lépések

Szerdán 10.00 órakor sajtótájékoztatót tart Roberta Metsola, az Európai Parlament elnöke és Timo Wölken, az Európai Parlament jelentéstevője.

A jogszabályjavaslat végső szövegéről szerdán indul egyeztetés az Európai Parlament és a tagállamok között. Az EU szakminiszterei múlt hónapban alakították ki [tárgyalási álláspontjukat](#) a kérdésben.

Háttér

A Parlament hosszú ideje szót emel a médiaszabadságának megerősítéséért. A közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek számának növekedése miatt több állásfoglalást is elfogadott, melyekben elítélte az újságírók és emberijog-védők elleni támadásokat, és fokozott védelmükre szólított fel. Az [európai stratégiai perek elleni koalíció \(CASE\)](#) szerint az ilyen perek száma Európában 2020-ban tetőzött, 114 üggyel.

Az európai parlamenti képviselők e jogszabály előmozdításával a polgároknak az [Európa jövőjéről szóló konferencia következtetéseiben](#) megfogalmazott javaslataira reagálnak: a 23. javaslat (5) a dezinformáció és a propaganda elleni küzdelemről, a 24. javaslat (8) az autokratikus és hibrid rezsimekkel szembeni hatékonyabb és egységesebb politika kialakításáról és a civil társadalmi szervezetekkel való partnerségek fejlesztéséről, a 27. javaslat (1) a média függetlenségét fenyegető veszélyekkel foglalkozó jogszabály bevezetéséről, valamint a 27. javaslat (2) az uniós versenyszabályok szigorú érvényesítéséről a médiaágazatban.

További információ:

Sajtótájékoztató - Metsola elnök és a jelentéstevő részvételével (2023. július 12)

https://multimedia.europarl.europa.eu/en/webstreaming/press-conference-by-roberta-metsola-ep-president-and-timo-wolken-rapporteur-on-eu-protection-from-s_20230712-1000-SPECIAL-PRESSER

A vita felvételről (2023. július 10)

<https://www.europarl.europa.eu/plenary/en/vod.html?mode=chapter&vodLanguage=EN&internalEPLd=1689008865234&providerMeetingId=3dbd87d4-d248-4bc0-79ad-08db7d55696f>

Az eljárás adatai (angolul)

[https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2022/0117\(COD\)&I=en](https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2022/0117(COD)&I=en)

Jogalkotási menetrend

<https://www.europarl.europa.eu/legislative-train/theme-a-new-push-for-european-democracy/file-initiative-against-abusive-litigation-targeting-journalists-and-rights-defenders>

EP Think Tank: A közéleti részvételt akadályozó stratégiai perek (2023. április 26.)

[https://www.europarl.europa.eu/thinktank/hu/document/EPRS_BRI\(2022\)733668](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/hu/document/EPRS_BRI(2022)733668)

EP Multimédia Központ: szabadon felhasználható kép- és hanganyag a témában

<https://multimedia.europarl.europa.eu/hu/search?q=slapps>

Sajtókapcsolat:

- Pálffy Katalin, sajtóattasé
- +36 1 411 3549
- katalin.palfy@europarl.europa.eu

Eredeti tartalom: Európai Parlament Magyarországi Kapcsolattartó Irodája

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/4273/az-ujsgirok-vedelme-az-eu-ban-a-parlament-veget-vetne-az-un-strategiai-pereknek/>